EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 9. 2019
COM(2019) 424 final

2019/0200 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie vo Výbore pre pravidlá pôvodu zriadenom Dohodou o pravidlách pôvodu (WTO – GATT 1994) pripojenou k záverečnému aktu podpísanému v Marrakéši 15. apríla 1994

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Únie vo Výbore pre pravidlá pôvodu zriadenom Dohodou o pravidlách pôvodu (WTO – GATT 1994) pripojenou k záverečnému aktu podpísanému v Marrakéši 15. apríla 1994 v súvislosti s plánovaným prijatím oznámenia o posilnení transparentnosti v oblasti nepreferenčných pravidiel pôvodu.

2. KONTEXT NÁVRHU

2.1. Dohoda o pravidlách pôvodu

Cieľom Dohody o pravidlách pôvodu (WTO – GATT 1994) pripojenej k záverečnému aktu podpísanému v Marrakéši 15. apríla 1994 (ďalej len „dohoda“) je zaistiť, aby nepreferenčné pravidlá pôvodu samotné nevytvárali zbytočné prekážky obchodu, a na medzinárodnej úrovni harmonizovať pravidlá pôvodu, iné ako pravidlá pôvodu súvisiace s udeľovaním colných preferencií. Do zavŕšenia programu harmonizácie majú zmluvné strany zabezpečiť, aby boli ich pravidlá pôvodu transparentné, aby neobmedzovali, nedeformovali ani nenarúšali medzinárodný obchod, aby boli spravované dôsledne, jednotne, nestranne a primerane a aby boli založené na pozitívnom štandarde. Dohoda nadobudla platnosť 1. januára 1995.

Európska únia je zmluvnou stranou uvedenej dohody[1]. Zmluvnými stranami dohody sú aj všetky členské štáty.

2.2. Výbor pre pravidlá pôvodu

Výbor pre pravidlá pôvodu bol zriadený v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO) a je otvorený členom WTO. Má zasadať aspoň raz ročne a preskúmať vykonávanie a fungovanie Dohody o pravidlách pôvodu. Výbor sa vo svojej práci zameriava hlavne na harmonizáciu nepreferenčných pravidiel pôvodu. Rokovania ešte nie sú ukončené a členovia WTO v súčasnosti na nepreferenčné účely uplatňujú národné pravidlá pôvodu. V poslednom období sa začali práce na preferenčných pravidlách pôvodu, najmä tých, ktoré sa používajú v rámci obchodných preferencií pre najmenej rozvinuté krajiny. Rozhodnutia vo výbore sa zvyčajne prijímajú na základe konsenzu.

2.3. Pripravovaný akt Výboru pre pravidlá pôvodu

Dňa [dátum] počas svojho výročného zasadnutia prijme Výbor pre pravidlá pôvodu oznámenie[2] s názvom „Posilnenie transparentnosti v oblasti nepreferenčných pravidiel pôvodu“ (ďalej len „pripravovaný akt“).

Cieľom pripravovaného aktu je posilniť transparentnosť zákonov, právnych predpisov a postupov týkajúcich sa nepreferenčných pravidiel pôvodu a doplniť oznamovacie povinnosti podľa článku 5 Dohody o pravidlách pôvodu.

V Dohode o založení Svetovej obchodnej organizácie ani v Dohode o pravidlách pôvodu sa nerieši otázka právneho postavenia aktov prijatých výbormi WTO. Záväznosť pripravovaného aktu sa má určiť so zreteľom na text použitý v uvedenom akte. Vzhľadom na znenie

---

[1] Rozhodnutie Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1).

[2] Oznámenie Austrálie; Brazílie; Kanady; Hongkongu; Japonska; Kórejskej republiky; Nového Zélandu; Nórska; Filipín; Ruskej federácie; Singapuru; Švajčiarska; samostatného colného územia Taiwanu, Penghu, Kinmenu a Matsua a Spojených štátov amerických.

oznámenia o posilnení transparentnosti v oblasti nepreferenčných pravidiel pôvodu sa pripravovaný akt stane pre zmluvné strany záväzným.

3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Nepreferenčné pravidlá pôvodu sú pravidlá, ktoré sa uplatňujú, ak neexistujú žiadne obchodné preferencie, čiže keď sa obchod realizuje na základe doložky najvyšších výhod. Okrem toho si aj niektoré opatrenia obchodnej politiky, ako sú kvóty, antidumpingové opatrenia alebo označovanie pôvodu, môžu vyžadovať určenie pôvodu na základe uplatnenia nepreferenčných pravidiel pôvodu.

V súlade s článkom 5 Dohody o pravidlách pôvodu musel každý člen WTO oznámiť sekretariátu WTO v stanovenej lehote od nadobudnutia platnosti dohody o založení WTO vo vzťahu k nemu svoje pravidlá pôvodu, všeobecne záväzné súdne rozhodnutia a správne rozhodnutia týkajúce sa nepreferenčných pravidiel pôvodu v účinnosti k danému dňu. Európska únia oznámila požadované informácie sekretariátu WTO.

Členovia WTO sa v Dohode o pravidlách pôvodu dohodli, že budú rokovať o harmonizovaných nepreferenčných pravidlách pôvodu. Tieto rokovania však ešte nie sú ukončené a členovia WTO v súčasnosti na nepreferenčné účely uplatňujú národné pravidlá pôvodu. V dôsledku toho sa pri vývoze a/alebo dovoze uplatňujú rôzne nepreferenčné pravidlá pôvodu, v závislosti od dotknutých členov WTO. Navyše, nie všetci členovia WTO uplatňujú osobitné právne predpisy týkajúce sa nepreferenčných pravidiel pôvodu. V Únii sú tieto pravidlá stanovené článkami 59 až 61 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie[3].

S cieľom vyhnúť sa zbytočným prekážkam obchodu, ktoré vznikajú z dôvodu rozmanitosti a množstva uplatniteľných nepreferenčných pravidiel pôvodu, bola zriadená malá pracovná skupina z vybraných zástupcov vo Výbore pre pravidlá pôvodu, ktorá mala preskúmať možnosti zlepšenia transparentnosti, pokiaľ ide o nepreferenčné pravidlá pôvodu. Európska únia sa zúčastnila na práci tejto malej pracovnej skupiny a konštruktívnym spôsobom prispela k vypracovaniu pripravovaného aktu. V diskusiách sa pokračovalo na zasadnutiach Výboru pre pravidlá pôvodu v marci a máji 2019. Koordinácia s členskými štátmi bola zabezpečená prostredníctvom delegácií členských štátov vo WTO a prostredníctvom sekcie pre pôvod výrobkov skupiny colných expertov.

Vzhľadom na to, že jasné a predvídateľné pravidlá pôvodu uľahčujú tok medzinárodného obchodu, je cieľom pripravovaného aktu posilniť transparentnosť zákonov, právnych predpisov a postupov týkajúcich sa nepreferenčných pravidiel pôvodu a doplniť oznamovacie povinnosti podľa článku 5 Dohody o pravidlách pôvodu.

Pripravovaným aktom sa stanovuje pre každého člena WTO povinnosť oznamovať nepreferenčné pravidlá pôvodu, ktoré sa používajú na účely zaobchádzania podľa doložky najvyšších výhod podľa článkov I, II, III, XI a XIII GATT 1994. Takisto sa v ňom stanovuje dobrovoľné oznamovanie nepreferenčných pravidiel pôvodu používaných na všetky ostatné účely, na ktoré sa vzťahuje článok 1 ods. 2 Dohody o pravidlách pôvodu (antidumpingové a vyrovnávacie clá podľa článku VI dohody GATT 1994, ochranné opatrenia podľa článku XIX dohody GATT 1994, požiadavky na označovanie pôvodu podľa článku IX dohody GATT 1994, množstevné obmedzenia alebo colné kvóty, pravidlá pôvodu používané v prípade vládneho obstarávania a obchodné štatistiky). Pripravovaný akt okrem toho obsahuje aj povinnosť členov WTO oznámiť možné osvedčenia o nepreferenčnom pôvode,

[3] Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s.1.

ktoré sú povinné pri realizácii dovozných alebo vývozných transakcií. Oznámenia treba vykonávať prostredníctvom vzorov pripojených k pripravovanému aktu.

Pripravovaným aktom sa vytvárajú oznamovacie povinnosti nad rámec tých, ktoré sú uvedené v článku 5 Dohody o pravidlách pôvodu.

V dôsledku toho je nutná pozícia, ktorá sa má v mene Únie zaujať vo Výbore pre pravidlá pôvodu.

4. PRÁVNY ZÁKLAD

4.1. Procesnoprávny základ

4.1.1. Zásady

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[4].

4.1.2. Uplatnenie na tento prípad

Výbor pre pravidlá pôvodu je orgán zriadený dohodou, konkrétne Dohodou o pravidlách pôvodu (WTO – GATT 1994).

Akt, ktorý má Výbor pre pravidlá pôvodu prijať, predstavuje akt s právnymi účinkami. V Dohode o založení Svetovej obchodnej organizácie ani v Dohode o pravidlách pôvodu sa nerieši otázka právneho postavenia aktov prijatých Výborom pre pravidlá pôvodu. Záväznosť pripravovaného aktu sa má teda určiť so zreteľom na text použitý v uvedenom akte. Vzhľadom na znenie oznámenia o posilnení transparentnosti v oblasti nepreferenčných pravidiel pôvodu sa pripravovaný akt považuje za akt s právnymi účinkami.

Pripravovaný akt nedopĺňa ani nemení inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

4.2. Hmotnoprávny základ

4.2.1. Zásady

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka je len vedľajšia, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

4.2.2. Uplatnenie na tento prípad

Hlavný cieľ a obsah pripravovaného aktu sa týkajú spoločnej obchodnej politiky.

[4] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 207 ZFEÚ.

4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 207 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

5. UVEREJNENIE PRIPRAVOVANÉHO AKTU

Neuplatňuje sa.

2019/0200 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie vo Výbore pre pravidlá pôvodu zriadenom Dohodou o pravidlách pôvodu (WTO – GATT 1994) pripojenou k záverečnému aktu podpísanému v Marrakéši 15. apríla 1994

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 3 a na prvý odsek článku 207 ods. 4 v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohodu o pravidlách pôvodu (WTO – GATT 1994) pripojenú k záverečnému aktu podpísanému v Marrakéši 15. apríla 1994 (ďalej len „dohoda“) uzavrela Únia rozhodnutím Rady 94/800/ES[5] a dohoda nadobudla platnosť 1. januára 1995.

(2) Článkom 4 dohody sa zriaďuje Výbor pre pravidlá pôvodu.

(3) Výbor pre pravidlá pôvodu počas svojho [...] zasadnutia [dátum] prijme oznámenie s názvom „Posilnenie transparentnosti v oblasti nepreferenčných pravidiel pôvodu“.

(4) Je vhodné stanoviť pozíciu, ktorá sa má zaujať v mene Únie vo Výbore pre pravidlá pôvodu, keďže oznámenie bude pre Úniu záväzné.

(5) Cieľom navrhovanej pozície, ktorá sa má zaujať v mene Únie, je posilniť transparentnosť zákonov, právnych predpisov a postupov v oblasti nepreferenčných pravidiel pôvodu prostredníctvom pravidiel týkajúcich sa povinného alebo dobrovoľného oznamovania zo strany členov WTO, pokiaľ ide o ich nepreferenčné pravidlá pôvodu, a to s použitím štandardizovaných vzorov. Výsledkom budú jasnejšie a predvídateľnejšie pravidlá pôvodu a zároveň sa uľahčí tok medzinárodného obchodu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Pozícia, ktorá sa má zaujať v mene Únie na [...] zasadnutí Výboru pre pravidlá pôvodu, je založená na návrhu aktu Výboru pre pravidlá pôvodu pripojenom k tomuto rozhodnutiu.

Zástupcovia Únie môžu po konzultácii s členskými štátmi alebo počas koordinačných stretnutí na mieste bez ďalšieho rozhodnutia Rady schváliť menšie redakčné zmeny návrhu aktu v závislosti od vývoja na ďalších zasadnutiach Výboru pre pravidlá pôvodu.

[5] Rozhodnutie Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúce sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo pri Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, 23.12.1994, s. 1).

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli

Za Radu
predseda